

Paweł Duma, Honorata Rutka, Daniel Wojtucki

MIEJSCE STRACEN W ŻŁOTYM STOKU – WYNIKI BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH Z 2011 ROKU

Jeszcze do niedawna funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości w mieście okresu przedindustrialnego było dobrze znane w głównej mierze dzięki historykom. Archeolodzy wykazywali małe zainteresowanie dawnymi miejscami straceń, a przecież były one ważne dla sprawnego funkcjonowania organizmu miejskiego i nierozzerwalnie z nim związane. Aby w pełni odtworzyć charakter dawnego miasta badania tego rodzaju zabytków są warunkiem niezbędnym. Chociaż przestrzenie zajmowały niewielki obszar, to ich wymowa symboliczna była o wiele większa. A z miejsca, gdzie zazwyczaj lokowano miejsce straceń – szubienica – epatowała swoją sylwetką na mieszkańców i podróżnych. Miała swoim widokiem zapobiegać rozwojowi przestępczości i ostrzegać przed próbami łamania ustalonego porządku. Prócz tego z czasem, w ogólnej świadomości ludowej, nabierała jeszcze dodatkowych znaczeń. W ziemi z miejsca straceń czy szczątkach straconych tam osób dopatrywano się magicznych właściwości.

W ramach wyjaśnienia tego interesującego zjawiska prowadzone są badania archeologiczne. Przyniosły one wiele ważnych ustaleń dotyczących funkcjonowania dawnego wymiaru sprawiedliwości na naszych ziemiach. To w ich wyniku na obszarze województwa dolnośląskiego odkryte zostały niedawno kolejne już pozostałości szubienicy, w Lubomierzu¹, a ostatnio także w Żłotym Stoku. W wyniku tegorocznych wykopalisk odsłonięto cały murowany fundament dawnego urzędu straceń oraz groby złożonych przy nim osób. Dokładna lokalizacja szubienicy została potwierdzona dzięki przeprowadzonym w zeszłym roku badaniom sondażowym². W ich efekcie odsłonięty został pokaźny fragment fundamentów szubienicy. W sierpniu 2011 r. prace wykopaliskowe były kontynuowane. Wytyczony został wykop obejmujący obszar jednego ara (10×10 m). Swoim zasięgiem częściowo pokrywał się z wcześniejszym wykopem sondażowym³.

W obrębie tegorocznego wykopu odsłonięty został fundament szubienicy wy stawionej w 1558 r. Jego średnica wynosiła 6,1 m, natomiast maksymalna szerokość 1,2 m. Wymurowany został on w wykopie wąskoprzestrzennym. Jego głębokość od zachowanego poziomu wynosiła ok. 50 cm. Fundament wymurowano ze starannie dobranych otoczków, sporadycznie ociosanych, które następnie zostały połączone mocną, jasnokremową zaprawą wapienną. Rozmiary odkrytych relikwów zbieżne są z zachowanym opisem szubienicy, która miała być konstrukcją „na osiem stóp wysoką i o średnicy czternastu stóp”, czyli jej wysokość wynosiła 2,3 m, a średnica wewnętrzna 4,1 m. Dodatkowo na koronie studni stały trzy murowane lub drewniane słupy o wysokości około 2,6 m każdy, które podtrzymały

1. Miejsce straceń w Złotym Stoku na mapie Wredego z połowy XVIII w.; repr. z: Kladsko. Proměny středoevropského regionu – historický atlas, Hradec Králové-Praha 2004, fragment mapy nr 21.

2. Złoty Stok, widok na odsłonięte fundamenty szubienicy i groby straconych skazańców, fot. D. Wojtucki.

wały dębowe belki egzekucyjne, tworząc swoiste „okna”, w których wisieli straceni skazańcy⁴.

Podczas prowadzonej eksploracji warstwy humusu, zarówno wewnątrz szubienicy jak i w pozostałej części wykopu natrafiono na luźne i rozdrobnione kości ludzkie. Ich największa koncentracja wystąpiła nad odnalezionymi grobami (grób nr 1 i 2). Pośród kości luźnych rozpoznano fragmenty czaszki należące do osobnika dorosłego (*adultus*), pierwszy krąg szyjny, fragmenty żuchwy, fragmenty trzonów kości ramiennej, kości promieniowej, kości piszczelowej, głowę oraz nasadę dalszą kości udowej, drobne fragmenty żeber i kręgow, 4 fragmenty miednicy oraz 7 paliczków ręki i 1 paliczek stopy. W warstwie humusu została także odnaleziona pruska ołowiana plomba towarowa z końca XVIII w.

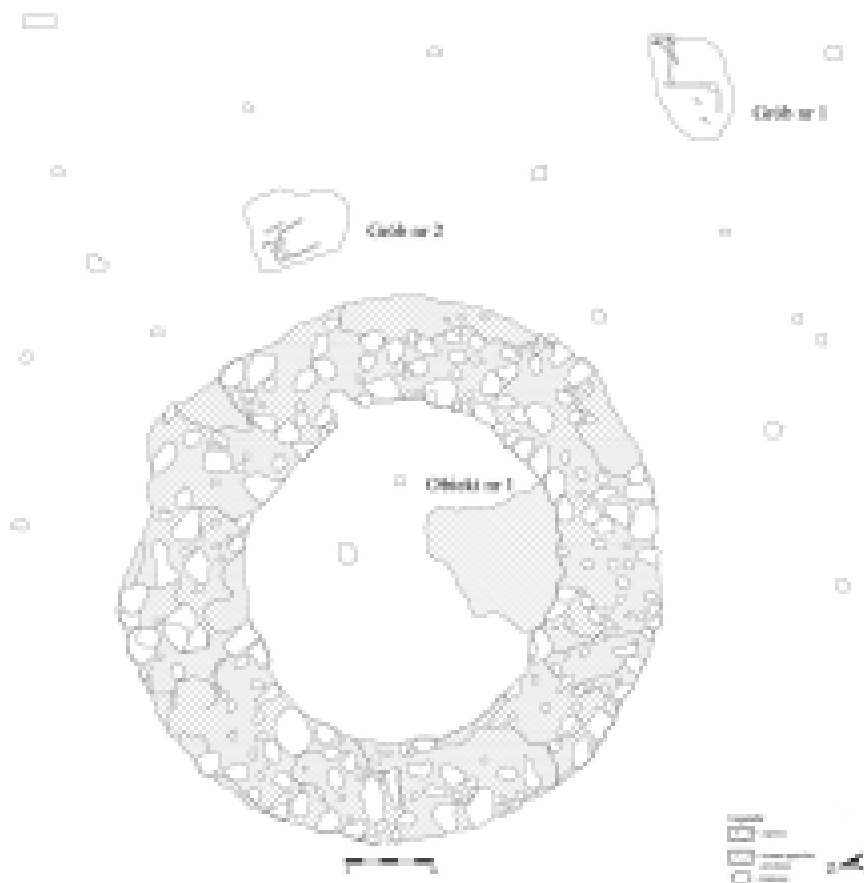
Wewnątrz byłej szubienicznej cembrowiny, w części południowej, zlokalizowany był obiekt (nr 1) wypełniony ludzkimi i zwierzęcymi kośćmi oraz żelaznymi gwoździami i skoblami. Elementy metalowe mogły pochodzić z drewnianych drzwi. Gwoździe były wykonane w podobnej technice. Kute, czworoboczne w przekroju z prostokątnymi główkami. Trzy z odnalezionych gwoździ zostały zagięte w ten sposób, iż możliwe było ustalenie w jakiej grubości deskach zostały wbite. Kolejno, licząc od główki, deski mogły mieć 2,8; 3,7; 3,8 cm grubości. Od opisywanej strony moglibyśmy się także spodziewać otworu wejściowego do wnętrza. Dodatkowo za słusznością tego przypuszczenia przemawia rycina według rysunku Fryderyka B. Wernhera z ok. poł. XVIII w. przedstawiająca widok miasta, na której uchwycono i badaną szubienicę. Na widocznej od północy budowli otworu tego brakuje. Przyjrzyjmy się jednak bliżej zawartości zdeponowanej w tym dole. Charakter znajdujących się wewnątrz kości i przedmiotów pozwala na powiązanie jej powstania z określonymi wydarzeniami związanymi z funkcjonowaniem badanego urządzenia penitencjarnego. Umieszczone kości znajdowały się bez porządku anatomicznego. Dwa odcinki kręgosłupa posiadały po pięć kręgow każdy. Dostały się tam zatem jeszcze w momencie kiedy były połączone resztkami

3. Złoty Stok, zdjęcie panoramiczne wykopu oraz jego otoczenia, fot. D. Wojtucki.

tkanki organicznej. Musiało się to stać najpewniej do dwóch lat po straceniu tej osoby. Jak wiemy z przekazów historycznych kat miał obowiązek na czas remontu posprzątać rozrzucone szczątki skazańców, którzy byli eksponowani na szubienicznych belkach lub kołach egzekucyjnych. Dodatkową „wizytówką” jego obecności jest umieszczony w dole szkielet kota. Jak wiadomo kat pełnił także funkcję rakarza. W odnalezionej jamie występowały również węgle drzewne, gwoździe i skoble, które mogły pochodzić ze starych drewnianych elementów szubienicy, których się pozbywano przez spalanie. Także odnalezione cegły i kamienie mogły odpaść od szubienicznego muru i jako zbędne trafiły do dołu.

Odnalezione groby jak dotąd wyróżniają się na tle podobnych znalezisk z terenów Polski i Europy. Ciała zostały złożone bez obowiązującej ówczesnie liturgii, co jednak nie jest zaskoczeniem, jeśli chodzi o skazańców lub samobójców, z których obecnością na tym stanowisku także powinniśmy się liczyć. Zaskoczeniem była głębokość grobów. Zwłoki zostały złożone w jamach głębokich na zaledwie 30 cm. Ciało po zakopaniu znajdowało się tylko pod bardzo cienką warstwą gleby. Było narażone na działania wążsających się zwierząt. Zdziwiał tym samym, iż ówczesne przepisy sanitarne dość dokładnie precyzowały głębokość, na jakiej kat lub jego ludzie mieli grzebać padlinę, do której zaliczano wówczas i ciała straconych skazańców. Dla przykładu na podstawie przepisów z lipca 1744 r. kaci zobowiązani byli do zakopywania padliny w głębokich dołach i z dala od osiedli ludzkich, co miało być przestrzegane szczególnie w porze letniej⁵. Z racji położenia, miejsce straceń wraz z szubienicą wypełniało taką funkcję doskonale. Jest to jednocześnie potwierdzenie stosowania w ówczesnych czasach tzw. „oślich pochówków” wobec skazańców. Charakteryzowały się one traktowaniem ciała w sposób hańbiący. Podkreślały żywioną wobec skazańca pogardę, chociaż wbrew stanowisku przedstawicieli Kościoła. Była to także forma kary, która jak wiadomo nie kończyła się wraz ze śmiercią osądzanego.

4. Złoty Stok, plan fundamentów szubienicy wraz z grobami, rys. P. Duma.

Grób nr 1

Zorientowany na osi pń.-wsch. pńd.-zach. z głową w kierunku pńd.-zach. Spąg grobu znajdował się 30 cm od pierwotnej warstwy użytkowej terenu. Grób został wykopany w odległości ok. 2,5 m w kierunku pńd.-wsch. od fundamentów szubienicy. Jama grobowa była trudno czytelna. Zасыpisko grobu stanowiła ciemnobrunatna próchnica przemieszana z drobnymi kamieniami. Kości były słabo zachowane, szkielet zniszczony przez prace rolne. Niektóre kości zostały przemieszczone. Osobnik został złożony na lewym boku z skrzyżowanymi kończynami podkurczonymi w kolanach. Nie odnaleziono śladów wyposażenia grobowego. Wśród zachowanych kości znajdowały się fragmenty czaszki osobnika dorosłego w wieku ok. 35 lat (adultus), uszkodzone kości miednicy, kości obu kończyn dolnych i kości stóp oraz fragmenty kręgów piersiowych i fragment trzonu i nasady dalszej prawej kości ramiennej.

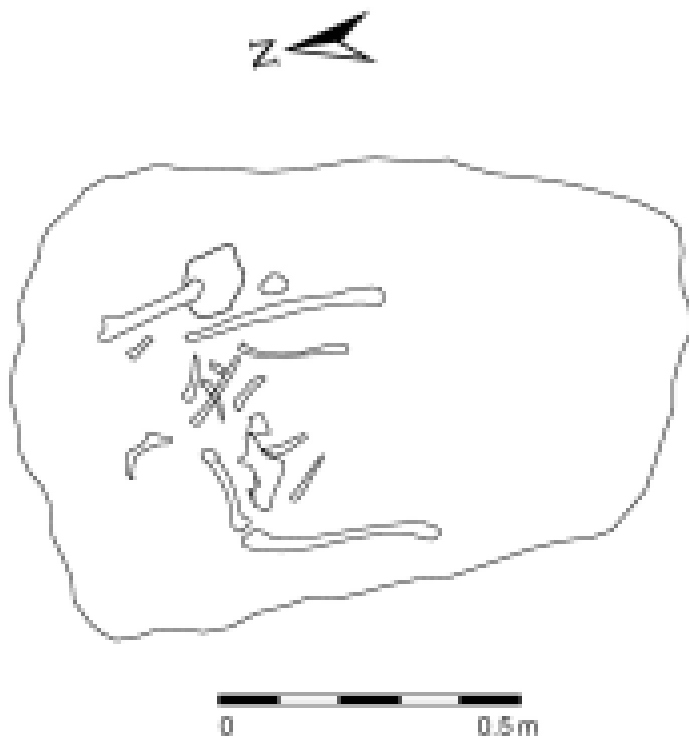
5. Złoty Stok, plan grobu nr 1, rys. P. Duma.

6. Złoty Stok, grób nr 1, fot. D. Wojtucki.

Grób nr 2

Zorientowany na osi półn.-półd. z głową w kierunku północnym. Spąg grobu znajdował się ok. 35 cm od pierwotnej warstwy użytkowej. Grób został wkopany w odległości ok. 1 m w kierunku wschodnim od fundamentów szubienicy. Jama grobowa była słabo czytelna. Zasypano grobu stanowiła ciemnobrunatna próchnica przemieszana z drobnymi kamieniami. Szkielet został w większej części zniszczony w skutek prac rolnych. Zachowała się górna partia tułowia bez czaszki. Osobnik został pierwotnie ułożony na plecach. Odnaleziono szczątki należały do osobnika płci męskiej w wieku około 45 lat (maturus). Płeć i wiek określono na podstawie cech morfologicznych żuchwy. Kości z grobu nr 2 były mocno uszkodzone, kruche i zachowane fragmentarycznie. Wyeksplorowano fragmenty żuchwy i szczęki, co pozwoliło stwierdzić, iż na zębach nie doszło do procesu ścierania guzków powierzchni żucia ani do zmian związanych z próchnicą zębów. Ponadto znaleziono prawy i lewy obojczyk, fragment lewej łopatki, prawą i lewą kość ramienną, fragment trzonu kości piszczelowej, 19 fragmentów żeber oraz 5 kręgów piersiowych.

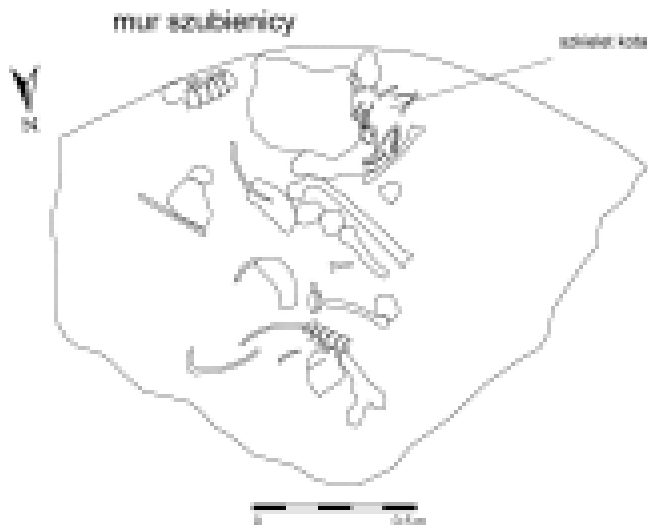
7. Złoty Stok, plan grobu nr 2, rys. P. Duma.

8. Złoty Stok, grób nr 2, fot. D. Wojtucki.

Obiekt nr 1

Zlokalizowany wewnątrz byłej szubienicznej cembrowiny. Został wkopany przy jej południowej krawędzi. W rzucie poziomym nieregularny o postrzępionych krawędziach. Wypełnisko stanowiła ciemnopopielata próchnica o jednolitej konsystencji zawierająca nieliczne fragmenty węgla drzewnych. W środkowej części obiektu wystąpiła koncentracja ludzkich szczątków (kości długie, żebra, odcinki kręgosłupa zawierające do pięciu kręgów), przemieszanych z kamieniami o średnicy do 30 cm i cegłami. Szczątki należały do co najmniej dwóch osobników dorosłych płci męskiej. Pośród około 80 kości ludzkich rozpoznano m.in. fragmenty żuchwy osobnika dorosłego płci męskiej, dwie prawe kości udowe i jedną lewą, prawe i lewe kości kończyny górnej (kość ramienna, kość łokciowa, kość promieniowa) oraz lewą kość łokciową kolejnego osobnika. Kości długie miały uszkodzone nasady dalsze i bliższe co uniemożliwiło wykonanie pomiarów. Ponadto znaleziono lewą kość miednicy, kość krzyżową, prawy obojczyk, lewą łopatkę, mostek, 2 paliczki ręki oraz 6 paliczków stopy i 5 kości śródstopia. Odcinek piersiowy i lędźwiowy kręgosłupa należący do jednego osobnika udało się wyeksplorować w całości. Na 4 kręgach piersiowych, od kręgu dziewiątego do dwunastego (Th9–Th12) zauważono skostnienie więzadła żółtego, świadczące o daleko posu-

9. Złoty Stok, plan obiektu znajdującego się we wnętrzu szubienicznej cembrowiny, rys. P. Duma.

10. Złoty Stok, obiekt wewnątrz szubienicy, fot. D. Wojtucki.

11. Złoty Stok, gwoździe pochodzące z konstrukcji szubienicy odnalezione w obiekcie nr 1, rys. P. Duma.

12. Złoty Stok, szkielet kota odnalezionej wewnątrz szubienicy, fot. D. Wojtucki.

26

Copia

Ubi Lignorumque wood Hoff de Hoff
 Longi West Reichsclie obsequia p. 1740
 may dem gewis Protocat de erte Reichs
 obia den 16. Aug 1740. An dem Tagfest
 Casp. Felten, Buchhändler von Landmann
 J. J. Hoffmann von demselben Hofmeister
 Franz Ferdinand Heberlein und Johann

1) Für die Lieferung 2. und 3. Hölzungen
 2) Für die Lieferung 4. und 5. Hölzungen
 3) Für die Lieferung 6. und 7. Hölzungen
 4) Für die Lieferung 8. und 9. Hölzungen
 5) Für die Lieferung 10. und 11. Hölzungen
 6) Für die Lieferung 12. und 13. Hölzungen

1740. den 16. Aug. 1740.

J. J. Hoffmann
 Franz Ferdinand Heberlein
 Johann

(L. J. Lignorumque wood Hoff
 Thilo, Franz, Müller, Hoff, Hoff

original original
 Hoffmann
 Hoff

13. Kopia dokumentu poświadczającego remont złotostockiej szubienicy w czerwcu 1740 r. Ze zbiorów Archiwum Państwowego we Wrocławiu, Akta miasta Kłodzka, sygn. 5393, s. 26, fot. D. Wojtucki.

niętych zmianach degeneracyjnych organizmu. Również na dziewiątym i dwunastym kręgu piersiowym (Th9, Th12) zaobserwowano guzki Schmorla – charakterystyczne wgłębienia na trzonie kręgu, powstające na skutek wciskania się zawartości krążków międzykręgowych do gąbczastej tkanki kostnej, będące jednym z objawów choroby Scheuermanna. Na trzonie czwartego i piątego kręgu lędźwiowego (L4, L5) stwierdzono wyrosła kostne związane przede wszystkim z procesem starzenia się organizmu. Prócz tego przy krawędzi wschodniej obiektu znajdował się szkielet kota złożonego na grzbiecie na linii wsch.-zach. W zasypisku wystąpiły także fragmenty ceramiki. Można je datować na XVII-XVIII w.

Odkryte szczątki należą do osób straconych na tym miejscu kaźni. W źródłach można odnaleźć szereg informacji potwierdzających wykonywanie na i przy szubienicy wyroków śmierci. Zgładzono tutaj m.in. w 1575 r. mordercę nazwiskiem Pachmann⁶, jak również pewną dziewczynę, zgodnie z wyrokiem wydanym przez Praską Izbę Apelacyjną dnia 17 grudnia 1714 r., kiedy na karę stosu skazano niejaką Rosinę Neugebauerin⁷. Kobieta spalono najpewniej kilka tygodni później za pewne koło szubienicy. Na tym placu straceń żywot od katowskiego miecza zakończył w 1719 r. Gottfried Joseph Großpitsch, z kolei jego współniczka została osądzona na pół roku pracy będąc zakutą w łańcuchy⁸. W 1740 r. powieszono pewnego złodzieja, a drugiego zakuto w łańcuchy⁹. Być może to na ich kości natknęto się podczas prowadzonych badań archeologicznych. Faktem jest, że szczątki znalezione wewnątrz szubienicy musiały zostać poddane wcześniejszej długiej ekspozycji, zanim trafiły do jamy pełnej cegieł i kamieni. Mogło to nastąpić podczas jednego z udokumentowanych remontów, jakim poddano to urządzenie penitencjarne. Znana renowacja szubienicy odbyła się np. w czerwcu 1740 r., a nadzorował go otmuchowski kat Franz Ferdynand Hillebrandt¹⁰. Nie wszystkie jednak orzeczenia sądowe kończyły się najwyższym wymiarem kary. Część osobników trafiało pod miejscowy pręgierz, który stał przed ratuszem, albo pracowała na rzecz miasta lub gminy przez określony czas. Na taką karę skazano w 1734 r. Suzannę Geißlerin, za słowne bluźnierstwo przeciw Matce Boskiej¹¹. Z kolei dwóch pracowników dniówkowych Christoph Lauterbach i Hans Georg Filber w 1738 r. musiało oddać się społecznej pracy, przez okres jednego roku, obaj zakuci w łańcuchy¹². Złotostocki pitaval niewątpliwie jest bogatszy, jednak trudno zidentyfikować kolejne wykonane wyroki ze względu na brak akt kryminalnych, które najpewniej uległy zniszczeniu. Szczególnie, iż część przestępców nie tracono w Złotym Stoku, a w ośrodkach sąsiednich. Dla przykładu w 1612 r. w Kłodzku ścięto mieczem dwóch fałszerzy ze Złotego Stoku¹³.

Dzięki niniejszym badaniom Złoty Stok uzyskał niezwykle ważny zabytek. Niewiele miast może się poszczycić tak dobrze zachowanym i tylko nieznacznie przekształconym w późniejszych czasach miejscem straceń. Po umiejętnej ekspozycji, odpowiednim rozpropagowaniu i oznaczeniu (np. odpowiednią tablicą informacyjną) stanowisko, bez wątpienia, wzbogaci ofertę turystyczną miejscowości.

- ¹ P. Duma, H. Rutka, D. Wojtucki, *Wyniki badań archeologicznych na dawnym miejscu straceń w Lubomierzu w 2010 roku*, „Pomniki Dawnego Prawa”, z. 10 (czerwiec 2010), s. 4-13.
- ² P. Duma, D. Wojtucki, *Wyniki archeologicznych badań sondażowych dawnego miejsca straceń w Złotym Stoku w 2010 r.*, „Pomniki Dawnego Prawa”, z. 13 (marzec 2011), s. 10-17.
- ³ W badaniach udział wzięli członkowie Stowarzyszenia Ochrony i Badań Zabytków Prawa: Paweł Duma, Leszek Gardela, Ryszard Kuczer, Jerzy Pacholski, Ivan Vokáč i Daniel Wojtucki oraz miejscowi miłośnicy historii miasta. Prace zostały zrealizowane przy wsparciu finansowym Urzędu Miejskiego w Złotym Stoku, za co uczestnicy badań pragną w tym miejscu złożyć podziękowania.
- ⁴ A. Uber, *Reichenstein und das Schlackenthal nebst Umgegend*, Reichenstein 1882, s. 17.
- ⁵ Archiwum Państwowe we Wrocławiu, Akta miasta Dzierżoniowa, sygn. 1309, *Akten vom hiesigen Scharfrichter und die damit verbundene Stockmeisterei und dessen Gerechtsame und Pflichten 1648-1840*, s. 61.
- ⁶ Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu, Oddział Rękopisów, sygn. R. 2704, Scholtz, *Cronica der kgl. Stadt und Festung Glatz – 1611*, brak paginacji.
- ⁷ Národní Archiv v Praze [dalej: NAP], Apelační soud [dalej: AS], sygn. 268, s. 53-53v.
- ⁸ NAP, AS, sygn. 270, s. 6v-7.
- ⁹ NAP, AS, sygn. 275, s. 43-43v.
- ¹⁰ Archiwum Państwowe we Wrocławiu, Akta miasta Kłodzka, sygn. 5393, *Acta von denen Scharfrichtern item Determinirung der Scharfrichter Gebühren des an der Staupe crepirten Viehes von 1743-1778*, s. 26-27.
- ¹¹ NAP, AS, sygn. 273, s. 154-154v.
- ¹² NAP, AS, sygn. 274, s. 127-127v.
- ¹³ Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu, Oddział Rękopisów, sygn. R. 2478, *Glätzische Chronica*, s. 24.

Zusammenfassung

Die Richtstätte in Reichenstein (Złoty Stok) – Forschungsergebnisse der Grabung im Jahr 2011

Durch im Herbst 2010 vorgenommene Grabungen konnte die bisherige Lokalisierung des Hochgerichts bestätigt und ein großer Teil des Fundaments freigelegt werden. Im August 2011 wurden die Grabungen fortgesetzt und eine zehn mal zehn Meter große Grabungsfläche ausgehoben. Im südlichen Teil des ehemaligen Galgeninnenraumes wurde die als Nummer 1 bezeichnete Grube freigelegt, welche mit menschlichen und tierischen Knochen, Keramikfragmenten, die vermutlich aus dem 17. bis 18. Jh. stammen, sowie eisernen Nägeln verfüllt war. Letztere könnten von den Holztüren stammen. Am östlichen Rand wurde ein in West-Ost-Richtung abgelegtes Katzenskelett aufgefunden. Im in der Grabungsfläche abgetragenen Humus – sowohl in jenem von über dem Galgeninnenraum, als auch in dem von der restlichen Fläche – wurden fragmentierte Menschenknochen gefunden. Die größte Konzentration erreichten sie oberhalb der zwei Gräber. Grab Nummer 1 befand sich zirka 2,5 m südöstlich des Galgenfundaments. Seine Ränder waren

schlecht erkennbar, das Skelett durch Feldarbeiten zerstört und dessen Knochen in einem schlechten Zustand. Das Individuum war auf der linken Seite liegend und mit gekreuzten Oberschenkeln abgelegt worden. Es konnten keine Beigaben gefunden werden. Unter den erhaltenen Knochen fanden sich die Schädelreste eines ungefähr 35 Jahre alten Menschen. Grab Nummer 2 wurde einen Meter östlich des Fundaments entdeckt, das darin in 30 cm Tiefe bestattete Individuum war in Nord-Süd-Richtung bestattet worden. Auch dieses Skelett war durch landwirtschaftliche Nutzung zerstört worden, es blieb nur der obere Teil des Rumpfes ohne Schädel erhalten. Es kann als rund 45 Jahre alter Mann angesprochen werden, der am Rücken liegend begraben worden war.

Resumé

Popraviště ve Zlatém Stoku – výsledky archeologického výzkumu v roce 2011

Lokalizace šibenice byla potvrzena sondážním výzkumem, který proběhl na podzim roku 2010. Byl odkryt poměrně rozsáhlý úsek základů šibenice. V srpnu 2011 práce pokračovaly. Byl vytyčen výkop o velikosti jednoho aru (10×10 m). Uvnitř bývalé šibeniční vyzdívky byl v její jižní části odkryt objekt (č.1) vyplněný lidskými a zvířecími kostmi, železnými hřebíky a skobami. Kovové předměty mohly pocházet ze dřevěných dveří. Na východním okraji objektu byla nalezena kostra kočky v poloze na zádech uložená východo-západním směrem. Byly objeveny rovněž úlomky keramiky, které je možné datovat do 17.-18. století. V průběhu odstraňování horní vrstvy humusu – jak uvnitř šibenice, tak ve zbývajících částech výkopu, – byly nalezeny volně rozprostřené drobné lidské kosti (hrob č. 1 a 2). Poblíž šibeniční zdi byly objeveny dva zničené hroby. Hrob č. 1 byl vykopán ve vzdálenosti přibližně 2,5 m jihovýchodním směrem od základů šibenice. Hrobovou jámu bylo obtížné interpretovat. Zachovalo se jen málo kostí. Kostry byly zničeny v důsledku zemědělských prací. Některé kosti byly přemístěny. Jedinec byl položen na levém boku se skříženými končetinami skrčenými v kolenou. V hrobě nebyly nalezeny žádné další předměty. Mezi zachovanými kostmi se nacházely úlomky lebky dospělého jedince ve věku kolem 35 let. Hrob č. 2 se nacházel na ose sever-jih s hlavou položenou na sever. Hrob byl vykopán ve vzdálenosti asi 1 m východním směrem od základů šibenice. Hrobovou jámu bylo obtížné interpretovat. Kostra byla ve značné míře zničena v důsledku zemědělských prací. Zachovala se horní část trupu bez lebky. Jedinec byl původně uložen na zádech. Nalezené pozůstatky patřily jedinci mužského pohlaví ve věku přibližně 45 let.